

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2423/2015
05.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА ДОО у стечају, ..., кога заступа стечајни управник Богдан Јовановић, чији је пуномоћник Мирјана Томасовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Оливера Јованић, адвокат из ..., ради исплате по тужби и накнаде штете по противтужби, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 899/13 од 09.05.2013. године, у седници одржаној 05.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против другог става изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 899/13 од 09.05.2013. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против првог става изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 899/13 од 09.05.2013. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици П 11/10 од 30.05.2011. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да плати тужиоцу 5.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом у висини стопе коју прописује Европска централна банка која се обрачунава у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате, а има се обрачунати на главни дуг почев од 18.10.2005. године до исплате, док је у преосталом делу, до износа од 11.000 евра у динарској противвредности, тужбени захтев одбијен, као неоснован. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тужени тражио да се обавезе тужилац да му на име накнаде штете плати 400.000 евра у динарској противвредности и 1.000.000,00 динара са захтеваном затезном каматом на

наведене износе. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 293.657,50 динара, а у преосталом делу захтев за накнаду трошкова поступка је одбијен, као неоснован.

У току поступка по жалби, коју је против првостепене пресуде изјавио тужени, правноснажним решењем Вишег суда у Суботици П 11/10 од 28.11.2011. године прекинут је поступак због наступања правних последица отварања стечајног поступка над тужиоцем. Решењем истог суда П 11/10 од 21.02.2012. године усвојен је предлог тужиоца и одређен наставак поступка по тужби, а решењем од 09.01.2013. године одређен је наставак поступка и по противтужби.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 899/13 од 09.05.2013. године, ставом првим изреке одбијене су, као неосноване, жалбе туженог и потврђена решења Вишег суда у Суботици П 11/10 од 21.02.2012. године и од 09.01.2013. године. Ставом другим изреке одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију побијајући је у целости, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 399. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 125/04 и 111/09), на чију примену упућује члан 506. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија туженог делимично неоснована, а делимично недозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а побијана одлука садржи јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама, које нису у супротности са изведеним доказима, а оцењени су и жалбени наводи од одлучног значаја, па нема ни повреде из тачке 12. истог става, на коју се ревизијом указује. Неосновано се ревизијом указује на битне повреде из члана 361. став 2. тачка 1. и 5. ЗПП, јер судске одлуке нису донете у непрописном саставу суда, нити је као судија судило лице које је по закону морало бити искључено или изузето, нити је у доношењу пресуде учествовао судија који није суделовао на главној расправи, а побијана одлука није заснована ни на недозвољеним располагањима странака. Ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из става 1. члана 361. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, парничне странке су у марту 2005. године ступиле у преговоре, а средином априла постигле усмени споразум, у складу са којим је 30.05.2005. године сачињен писмени уговор, именован као уговор о закупу. Овим уговором је одређено да тужени, као закуподавац, даје тужиоцу у закуп пловни објекат – брод, ради обављања угоститељске делатности и констатовано да се исти налази на језеру ..., усидрен на ..., да је код Капетаније пристаништа ... први пут регистрован 1991. године,

тренутно нерегистрован за пловидбу, а да је од 07.11.1994. године до дана закључења уговора регистрован за обављање угоститељске делатности. Уговором је утврђен и начин плаћања закупнине, тако што ће се иста плаћати од остварене добити из пословања закупљеног брода, тако што ће по одбитку свих месечних трошкова пословања, за месеце у којима објекат буде радио, прва половина чисте остварене добити припадати закупцу, на име рефундирања уложених средстава ради привођења објекта намени, а друга половина чисте добити ће се делити на једнаке делове, односно на име закупнине плаћаће се $\frac{1}{4}$ чисте добити, а након што купац поврати уложена средства (за привођење објекта намени), купац ће закуподавцу на име закупнине плаћати 50% укупно остварене чисте добити. Уговором је предвиђено и да ће странке заједнички организовати забавне програме, промоције и слично, уговорати постављање реклама на објекат брода, као и да се уговор закључује на време од четири године са почетком 01.06.2005. године, па закупни однос траје до 31.05.2009. године, када купац најкасније треба да врати испражњен објекат у стању у каквом је био након уговореног привођења намени, са инвентаром чије је рефундирање обухваћено уговором. Уговором је констатовано и да је купац извршио адаптацију закупљеног објекта ради привођења намени и у ту сврху је већ уложио 451.440,00 динара, што на дан закључења уговора представља противвредност 5.500 евра по средњем курсу НБС. Уговором се купац одрекао права потраживања уложеног након рефундирања уложеног, до потписивања уговора, у адаптацију пословног простора, уколико до раскида уговора о закупу дође његовом кривицом. Разлог да се у уговор унесу одредбе о вредности уложених средстава за извођење радова на адаптацији пловног објекта од стране тужиоца, у периоду од априла 2005. године до дана закључења уговора, је чињеница да је тужилац, у складу са преговорима који су вођени међу странкама, већ био приступио адаптацији овог пловног објекта и до закључења уговора уложио средства која су уговором констатована. Тужени је тужиоцу у току преговора саопштио да пловеће постројење има све потребне дозволе за обављање угоститељске делатности, па је и ова констатација унета у текст уговора. Судови су утврдили да до 01.05.2005. године улагања у објекат нису била окончана и он није био оспособљен за рад, па је тужилац са Јавним предузећем ... закључио уговор о коришћењу простора испред брода и платио аконтацију за коришћење електричне енергије у висини од 30.000,00 динара, на основу чега је 01.05. и 02.05.2005. године, према закљученом уговору са наведеним предузећем, обављао угоститељску делатност на обали испред брода и у наведене дане остварио укупан приход од 78.430,00 динара.

Пловни објекат који је био предмет уговора о закупу постављен је на заштићеном природном добру, па је тужилац морао да прибави сагласност за коришћење дела језера и дела обале, али је одлуком управног органа - Одељења за грађевинарство, одбијен његов захтев од 27.06.2005. године за добијање сагласности за употребу објекта, јер претходно није издејствовао сагласност републичких органа, поред осталог и због недостатка сагласности и дозволе за коришћење овог пловног постројења још од 1992. године. Такође, у покушају регуларног довођења електричне енергије у објекат, тужилац се обратио „Електровојводици“, ради добијања електроенергетске сагласности, али је и овај његов захтев одбијен, јер није поседовао сву потребну документацију, као доказ о испуњености услова за издавање електроенергетске сагласности. Како на овај начин тужилац није могао да прибави све потребне дозволе, као услов за

обављање угоститељске делатности, наведени пловни објекат уопште није био у планираној функцији ни једног дана. У покушају постизања договора са туженим, ради превазилажења наведених административних препрека за почетак рада угоститељског објекта, дошло је до поремећаја односа између парничних странака, па је тужени крајем јуна и почетком јула 2005. године променио браве на објекту, ставио катанац на главна врата и од тада се тужени налази у искључивом поседу овог пловног постројења. Уговор закључен између парничних странака, у вези обављања угоститељске делатности на спорном пловном објекту, раскинут је правноснажном судском одлуком од 26.03.2007. године, али се у овој одлуци суд није изјашњавао о кривици за раскид уговора.

Код овако утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд налази да је правилном применом материјалног права усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу плати 5.500 евра у динарској противвредности, на име уложених средстава ради адаптације пловног објекта у циљу привођења намени, а одбијен противтужбени захтев за исплату 1.000.000,00 динара и 400.000 евра, на име изгубљене добити.

Наиме, парничне странке су још средином априла 2005. године постигле усмени споразум о закључењу уговора о закупу, који има елементе уговора о пословној сарадњи. Према постигнутом договору, тужилац, као будући купац, је 11.04.2005. године ступио у посед пловног објекта који је био предмет уговора, када је започео извођење радова на адаптацији овог објекта и привођења намени у циљу обављања угоститељске делатности и у ту сврху је уложио 451.440,00 динара, што на дан закључења уговора представља динарску противвредност 5.500 евра. Тужени је тужиоцу саопштио да поседује све потребне дозволе за обављање угоститељске делатности на овом пловном објекту, што је констатовано и уговором, али се то испоставило као нетачно, јер је захтев тужиоца и за добијање сагласности за употребу објекта и за добијање електроенергетске сагласности одбијен. Како из наведених разлога тужилац није могао да започне са обављањем делатности на овом објекту и исти није био у планираној функцији ни једног дана, а тужени тужиоцу није пружио помоћ ради превазилажења административних препрека за почетак рада објекта, већ је, напротив, променио браву на објекту, ставио катанце на главна врата, на који начин је већ почетком јула 2005. године онемогућио тужиоца да користи овај објекат, то Врховни касациони суд налази да је основан закључак нижестепених судова да је уговор раскинут кривицом туженог.

Раскидом уговора обе стране се ослобађају својих обавеза, изузев обавезе на накнаду евентуалне штете, а ако је једна страна извршила уговор, потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала, како је то регулисано одредбом члана 132. став 1. и 2. Закона о облигационим односима.

Применом наведених законских одредаба на утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд налази да је основан закључак нижестепених судова да је тужени у обавези да тужиоцу исплати 5.500 евра у динарској противвредности (у складу са одредбом члана 395. ЗОО), који износ је тужилац уложио ради извођења радова у циљу привођења објекта намени – обављање угоститељске делатности, а које му је кривицом туженог онемогућено, а због чега је и уговор раскинут.

Тужени противтужбом потражује 1.000.000,00 динара за који износ наводи да представља добит коју би остварио заједно са тужиоцем за првомајске празнике 2005. године, као и 400.000 евра, за које наводи да би убудуће остварио на име зараде по основу реклама и разних других услуга са другим компанијама на наведеном пловном објекту.

Међутим, 01. и 02. маја 2005. године, тужилац није могао да обавља делатност на пловном објекту који је био предмет уговора о закупу, већ је добит остварио обављањем угоститељске делатности испред наведеног пловног објекта, а на основу уговора закљученог са јавним предузећем ..., те је у ту сврху сам платио 30.000,00 динара на име коришћења електричне енергије. Имајући ово у виду, правилно судови налазе да тужени није доказао да би 01. и 02. маја 2005. године на наведеном пловном објекту могао остварити добит од угоститељске делатности у висини од 1.000.000,00 динара, с обзиром да објекат до тада није био оспособљен за обављање ове врсте делатности, нити је имао потребне дозволе за обављање ове врсте делатности, а за које је управо тужени тврдио да их има (што је констатовано и уговором закљученим између парничних странака).

Правилном применом правила о терету доказивања, прописаног одредбом члана 223. ЗПП, судови налазе да тужени није доказао ни да би на основу реклама и разних других услуга са другим компанијама, на наведеном пловном објекту остварио добит од 400.000 евра, посебно имајући у виду и да је утврђено да је наведени пловни објекат био у државини туженог још од почетка јула 2005. године, па основано налазе да није било места усвајању његовог противтужбеног захтева ни у овом делу. На овај начин, правилно је побијаном одлуком одбијен противтужбени захтев у целости.

Наводе у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд није ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 398. став 2. ЗПП).

На основу изнетог, применом члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије изјављене против решења, садржаног у ставу првом изреке побијане правноснажне пресуде донесене у другом степену, које се односи на решења којима је одлучено о наставку поступка по тужби и по противтужби, применом члана 401. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог изјављена против овог решења недозвољена.

Наиме, одредбом члана 412. став 1. ЗПП прописано је да странке могу изјавити ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно завршен.

Правноснажним решењем којим се одређује наставак поступка, поступак се правноснажно не завршава, па ни ревизија против тако донетог решења није

дозвољена, јер је изјављена против одлуке против које се по закону не може поднети.

На основу изнетог, применом члана 404. у вези члана 401. став 2. тачка 5. и члана 412. став 5. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**